Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

Lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
29.11.2021
Dnro/Dnr
TRAFICOM/563674/03.03.01/2021
Viite/Referens
U 1/2021

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (datahallintosäädös)

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä U 1/2021 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (datahallintosäädös).

Liikenne- ja viestintävirasto pitää datahallintosäädöstä tarpeellisena osana EU:n datastrategian toimenpanoa ja datan sisämarkkinoiden ja liikkuvuuden yhdenmukaistamista jäsenvaltioissa. Ehdotus lisää luottamusta ja edistää sisämarkkinoita, mutta jättää kuitenkin joustovaraa esimerkiksi eurooppalaisten data-avaruuksien tulevaan kehittämiseen.

Virasto on pyrkinyt arvioimaan ehdotuksen vaikutuksia erityisesti viraston ja sen asiakkaiden toimintaan. Ehdotukseen sisältyvä sääntely julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen suojatun datan luokkien uudelleenkäytöstä ei vaikuttaisi tuovan virastolle merkittäviä kokonaan uusia velvollisuuksia, kansallinen sääntely huomioiden. Voimassa olevasta lainsäädännöstä esimerkiksi liikenteen palveluista annettu laki (320/2017) sisältää säännökset liikenteeseen liittyvien tietovarantojen uudelleen käytöstä ja mahdollistaa datan uudelleen hyödyntämisen yksityisellä sektorilla, mukaan lukien henkilöiden omien tietojen hallinnan ja datan välityspalveluiden käyttämisen. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioilla olisi velvollisuus nimetä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen koskien asetuksen velvoitteiden noudattamisen ja ilmoitusmenettelyjen valvontaa sekä nimettävä keskitetty tietopiste. Nimettävälle viranomaiselle ja keskitetyksi tietopisteeksi nimettävälle taholle tämä toisi kokonaan uusia, sekä uudenlaista teknistä ja juridista osaamista edellyttäviä tehtäviä, joihin tulee olla osoitettavissa riittävät resurssit.

Virasto on pistänyt tyytyväisyydellä merkille, että asetusehdotuksen suhdetta avoimen datan direktiiviin sekä EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen ja kansalliseen tietosuojasääntelyyn on selkeytetty. Virasto pitää erityisen tärkeänä täsmennystä siitä, että asetuksella ei luoda uutta käsittelyperustetta, eikä muuteta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia velvoitteita tai oikeuksia. Asetusehdotuksen määritelmien yhtenäistäminen yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa selkeyttää säädösten soveltamista käytännössä.

Virasto pitää kannatettavana, että alkuperäisen asetuksen mukainen velvollisuus avustaa suostumuksen saannista rekisteröidyltä tietojen uudelleenkäyttöä varten on muutettu ehdolliseksi ja artiklan soveltamisen reunaehtoja on täsmennetty.

Asetusehdotuksen suhdetta julkisuusperiaatteeseen on täsmennetty. Virasto pitää täsmennystä tärkeänä, jotta asiakirjajulkisuutta ja julkisuusperiaatetta on mahdollista jatkossakin toteuttaa tarkoituksenmukaisesti ja kansallinen sääntely huomioiden.

Asetuksen siirtymäajan pidentäminen 12 kuukaudesta 18 kuukauteen on tarpeellinen muutos, jotta asetuksesta tulevien velvoitteiden täyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin ja asetuksen täytäntöönpanoon pystytään varautumaan esimerkiksi uudenlaisella teknisellä ja juridisella osaamisella. Ilman riittävää resursointia ja osaamisen kehittämistä datahallintosäädöksessä asetettuja velvoitteita ei ole mahdollista toteuttaa asetuksen edellyttämällä tavalla ja EU:n datastrategian mukaisesti.

Karlamaa Kirsi
Pääjohtaja

Karkkola Päivi
Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 29.11.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.